

prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Buiucani
Judecător: P. Harmaniuc
instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău
Judecători: A. Minciuna, V. Sîrbu, V. Mihaila

ÎNCHEIERE

16 mai 2018

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele completului, judecătorul
Judecătorii

Tatiana Vieru
Maria Ghervas
Iuliana Oprea

examinând admisibilitatea recursului declarat de către Serghei Mocanu,
în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Serghei Mocanu
împotriva Ministerului Justiției cu privire la constatarea încălcării dreptului la
judecarea în termen rezonabil a cauzei, repararea prejudiciului moral și încasarea
cheltuielilor de judecată,

împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 24 ianuarie 2018, prin care s-a
respins apelul depus de Serghei Mocanu și s-a menținut hotărârea Judecătoriei
Chișinău, sediul Buiucani din 25 octombrie 2017,

c o n s t a t ă :

La 3 iulie 2017, Serghei Mocanu a depus cerere de chemare în judecată
împotriva Ministerului Justiției cu privire la constatarea încălcării dreptului la
judecarea în termen rezonabil a cauzei, repararea prejudiciului moral și încasarea
cheltuielilor de judecată.

În motivarea acțiunii reclamantul a indicat că, la 1 decembrie 2014 a depus cerere
de chemare în judecată împotriva Centrului Național pentru Protecția Datelor cu
Caracter Personal privind recunoașterea refuzului ilegal, obligarea emiterii deciziei și
încasarea prejudiciului moral.

Prin hotărârea Judecătoriei Buiucani mun. Chișinău din 21 ianuarie 2015,
corectată prin încheierea din 20 februarie 2015 acțiunea s-a admis parțial. S-a

recunoscut ilegal refuzul Centrului Național pentru Protecția Datelor cu Caracter Personal al Republicii Moldova nr. 02-07/1415 din 7 noiembrie 2014 privind emiterea unei decizii conform art. 27 din Legea privind protecția datelor cu caracter personal nr.133 din 8 iulie 2011 pe marginea plângerii lui Serghei Mocanu din 20 octombrie 2014. S-a obligat Centrul Național pentru Protecția Datelor cu Caracter Personal al Republicii Moldova să examineze plângerea lui Serghei Mocanu din 20 octombrie 2014 privind încălcările admise de angajații Academiei Ștefan cel Mare și să emită actul administrativ corespunzător conform art. 27 din Legea privind protecția datelor cu caracter personal nr. 133 din 8 iulie 2011. În rest acțiunea s-a respins.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 18 iunie 2015, s-a admis apelul declarat de Centrul Național pentru Protecția Datelor cu Caracter Personal, s-a casat hotărârea Judecătorei Buiucani mun. Chișinău din 21 ianuarie 2015 și s-a emis o nouă decizie sub formă de încheiere prin care cererea de chemare în judecată a fost scoasă de pe rol.

La 18 mai 2016, prin decizia Curții Supremă de Justiție s-a admis recursul declarat de Serghei Mocanu, s-a casat decizia Curții de Apel Chișinău din 18 iunie 2015 și s-a restituit cauza spre rejudecare în ordine de apel la Curtea de Apel Chișinău, în alt complet de judecată.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 22 noiembrie 2016, s-au respins apelurile declarate de Serghei Mocanu și Centrul Național pentru Protecția Datelor cu Caracter Personal și s-a menținut hotărârea Judecătorei Buiucani mun. Chișinău din 21 ianuarie 2015.

La 17 mai 2017, prin încheierea Curții Supreme de Justiție s-a declarat inadmisibil recursul depus de Centrul Național pentru Protecția Datelor cu Caracter Personal.

Astfel reclamantul menționează că a depus cerere de chemare în judecată la 1 decembrie 2014, iar cauza a fost examinată la 17 mai 2017.

Reclamantul a susținut că a fost încălcat dreptul său la examinarea cauzei prin durata excesivă a procesului de 2,5 ani.

Consideră reclamantul că la examinarea cauzei urmează să se țină cont de practica CtEDO, în cazuri similare.

Solicită Serghei Mocanu constatarea încălcării dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei civile, încasarea din contul bugetului de stat prin intermediul Ministerului Justiției în beneficiul său a prejudiciului moral în sumă de 2000 euro și a cheltuielilor de judecată.

Prin hotărârea Judecătorei Chișinău, sediul Buiucani din 25 octombrie 2017 acțiunea s-a respins ca fiind neîntemeiată (f.d. 34-36).

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 24 ianuarie 2018, s-a respins apelul depus de Serghei Mocanu și s-a menținut hotărârea Judecătorei Chișinău, sediul Buiucani din 25 octombrie 2017 (f.d. 54-65).

La 12 martie 2018, Serghei Mocanu a depus recurs împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 24 ianuarie 2018, solicitând admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel și a hotărârii primei instanțe cu emiterea unei noi decizii cu privire la admiterea acțiunii.

Recurentul, Serghei Mocanu, în motivarea recursului a indicat că instanțele de judecată la adoptarea hotărârilor contestate, au aplicat și interpretat eronat normele dreptului material aplicabile raportului juridic litigios.

Recurentul a menționat că conform art. 192 alin. (2) din Codul de Procedură Civilă, pricinile privind încasarea pensiei de întreținere, apărarea drepturilor și intereselor minorului, repararea prejudiciului cauzat prin vătămare a integrității corporale sau prin altă vătămare a sănătății ori prin deces, litigiile de muncă, contestarea actelor normative, a hotărârilor, acțiunilor sau inacțiunilor autorităților publice, ale altor organe și organizații, ale persoanelor oficiale și funcționarilor publici se judecă de urgență și în mod prioritar.

Recurentul a susținut că a fost încălcat dreptul său la examinarea cauzei prin durata excesivă a procesului de 2,5 ani.

Consideră recurentul că la examinarea cauzei urmează să se țină cont de practica CtEDO, care în cazuri similare a acordat cu titlu de daune morale sume analogice și anume Cravcenco versus Moldova din 15 ianuarie 2008 pentru o perioadă de 9 ani și 7 luni a acordat 3000 Euro, Rogelj versus Slovenia din 3 martie 2009 pentru o perioadă de 7 ani și 4 luni a acordat 3400 euro, Bagzova versus Slovacia din 19 octombrie 2010 pentru perioadă de 5 ani și 4 luni a acordat suma de 7200 euro, Varnavciu versus Slovacia din 18 ianuarie 2011 pentru perioada de 8 ani 4 luni a acordat suma de 4100 euro.

La 12 aprilie 2018, în conformitate art. 439 alin. (2) din Codul de procedură civilă, Curtea Supremă de Justiție i-a comunicat cererea de recurs Ministerului Justiției informându-l că referința se depune în termen de o lună de la data primirii scrisorii. În mod corespunzător, dacă referința nu a fost prezentată în termenul stabilit, admisibilitatea recursului se decide în lipsa acesteia.

Pînă la examinarea cauzei, Ministerul Justiției nu a depus referință la cererea de recurs prin care să-și exprime opinia referitor la recursul declarat.

Analizând admisibilitatea recursului, conform art. 440 din Codul de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că cererea de recurs formulată de Serghei Mocanu este inadmisibilă, din următoarele motive.

În conformitate cu art. 439 alin. (3) Codul de procedură civilă, judecătorul raportor verifică încadrarea în prevederile legii a temeiurilor invocate în recurs și face un raport verbal în fața completului de judecată instituit în conformitate cu alin.(2).

În conformitate cu art. 434 alin. (1) Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale.

Astfel, prin prisma dispoziției citate, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție constată în termen recursul declarat de Serghei Mocanu la 12 martie 2018 împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 24 ianuarie 2018.

În continuare, audiind raportul verbal al judecătorului-raportor și verificând încadrarea în dispozițiile art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă a temeiurilor invocate în recurs, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție constată existența temeiului prevăzut la art. 433 lit. a) CPC, din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 432 alin. (1) din Codul de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural. Temeiurile declarării recursului sunt enumerate exhaustiv în alineatele (2), (3) și (4) ale acestui articol.

Rațiunea acestor dispoziții legale fundamentează ideea potrivit căreia judecarea recursului exercitat conform Secțiunii II-a, Capitolul XXXVIII din Codul de procedură civilă, are un caracter devolutiv și privește doar problemele de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, nu și temeinicia ei în fapt. În aceste condiții, trebuie observat caracterul extraordinar al aceste căi de atac, la care se poate recurge doar în cazurile excepționale enunțate de dispozițiile art. 432 alin. (2), (3), (4) din Codul de procedură civilă.

Din acest punct de vedere, completul Colegiului își propune să verifice esența și temeiurile recursului, precum și argumentele privind caracterul nelegal al deciziei atacate, în limitele în care au fost formulate și prin prisma drepturilor garantate de Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale (CEDO).

Instanța subliniază că în materie civilă Convenția nu garantează un drept de recurs, dar că o eventuală procedură de examinare a admisibilității acestuia face incident articolul 6 (a se vedea, *inter alia*, *Kukkonen v. Finlanda* (nr. 2), 13 ianuarie 2009, para. 24; *Akaki Tchaghiasvili v. Georgia*, 2 septembrie 2014, para. 34).

În plus, un stat care dispune de astfel de instanțe de recurs are obligația să se asigure că justițiabilii se bucură de principiile unui proces echitabil garantate de art. 6 alin. (1), în special de dreptul de acces la o instanță și de dreptul de a fi audiat. (a se vedea, *de exemplu*, *Erfar – Avef v. Grecia*, 27 martie 2014, para. 39 – 40; *Lebedinschi v. Republica Moldova*, 16 septembrie 2015, para. 32).

Cu privire la primul aspect, instanța de recurs observă că dreptul de acces la un tribunal al unei persoane poate fi limitat, inclusiv în cazul admisibilității contestațiilor înaintate prin intermediul căilor de atac, întrucât însăși natura sa solicită o

reglementare specială din partea statului, care beneficiază de o anumită marjă de apreciere. În acest sens, condițiile pentru autorizarea unei cereri introduse pe o cale de atac extraordinară pot fi mai stricte decât condițiile instituite pentru o cale de atac ordinară (a se vedea, *inter alia*, *Marc Brauer v. Germania*, 1 septembrie 2016, para. 34; *Miessen v. Belgia*, 16 octombrie 2016, para. 64).

În același timp, în jurisprudența sa consecventă, Curtea Europeană a precizat că interpretarea normelor de procedură reprezintă o chestiune de drept intern și ține, în principiu, de competența instanțelor să evalueze motivele de admisibilitate a unei cereri de acest tip (*a se vedea*, de exemplu, *Kukkonen v. Finlanda (nr. 2)*, ibidem, para. 25; *Vučković și alții v. Serbia (excepții preliminare)*, 25 martie 2014, para. 80; *Miessen v. Belgia*, ibidem, para. 70).

Astfel, în conformitate cu art. 433 lit. a) din Codul de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin.(2), (3) și (4).

În același context, alin. (2) și (3) ale art. 432 din Codul de procedură civilă prevăd exhaustiv cazurile în care se consideră că normele de drept material sau de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat, iar alineatul (4) stabilește că săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin.(3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au condus sau ar fi putut conduce la soluționarea greșită a pricinii, în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară sau în cazul în care erorile comise au condus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Prin urmare, reglementările referitoare la formalitățile și termenele impuse de articolele 433 și 432 alin. (2)-(4) din Codul de procedură civilă urmăresc protejarea interesului părții, precum și competența asigurării interpretării unitare a legii de către Curtea Supremă de Justiție. Aceste limitări urmăresc un scop legitim, îndeplinind cerințele securității juridice și a bunei-administrări a justiției (*a se vedea*, *mutatis mutandis*, *Beniamin Nersesyan v. Armenia*, 19 ianuarie 2010, para. 22; *Erfar – Avef*, ibidem, para. 41, *Marc Brauer*, ibidem, para. 35; *Miessen*, ibidem, para. 67; *Trevisanato v. Italia*, 16 decembrie 2016, para. 36 - 37).

În speță, instanța constată că cererea de recurs declarată de către Serghei Mocanu este formulată în baza art. 432 din Codul de procedură civilă, așa cum prevede art. 437 alin. (1), lit. f) din Codul de procedură civilă.

Completul judiciar notează că-i revine obligația de a verifica dacă argumentele recurentului întrunesc condițiile necesare pentru a declara admisibil cererea acestuia, inclusiv dacă normele de drept invocate în favoarea punctului său de vedere sunt incidente la soluționarea fondului cauzei. Cu toate acestea, trebuie subliniat că din succesiunea actelor dosarului reiese că recurentul a reluat criticile formulate în faza procesuală anterioară și asupra cărora instanța de apel deja s-a pronunțat.

Prin urmare, Colegiul constată că încălcările invocate, exprimate sub forma unor enunțuri generale, fără a fi aprofundate, nu permit încadrarea lor în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) sau (4) din Codul de procedură civilă. Deci, în mod evident, lipsește o formulare suficientă și adecvată în ceea ce privește chestiunea de drept pusă în discuție pentru a identifica esența și temeiul cererii de recurs, impuse de art. 437 alin. (1) lit. f) din Codul de procedură civilă.

Cât privește dreptul justițiabilului „de a fi audiat”, garantat de Convenție, instanța notează că obligația de a motiva o hotărâre judecătorească poate varia în funcție de natura deciziei în cauză (a se vedea, *inter alia*, *Helle v. Finlanda*, 19 decembrie 1997, para. 55; *Latourniere v. Franța*, 10 decembrie 2002, para. 2; *Hansen v. Norvegia*, 2 octombrie 2014, para. 71 – 74). De fapt, în concepția instanței europene, art. 6 alin. (1) nu impune motivarea detaliată a deciziei unei instanțe de recurs care, întemeindu-se pe dispoziții legale specifice, respinge un recurs, ca fiind „lipsit de șanse de succes” (a se vedea, *mutatis mutandis*, *Kukkonen v. Finlanda* (nr. 2), ibidem, para. 24; *Beniamin Nersesyan*, ibidem, para. 23 – 24; *Akaki Tchaghiashvili*, ibidem, para. 34 sau *Papaioannou v. Grecia*, 2 iunie 2016, para. 45).

Mai mult, instanța observă că recurentul Serghei Mocanu a formulat prezenta cerere după ce a avut posibilitatea de a fi audiat de o instanță de fond și de o instanță de apel, care au fost competente de a examina toate chestiunile de fapt și de drept relevante litigiului (a se vedea, *mutatis mutandis*, *Levages Prestations Services v. Franța*, 23 octombrie 1996, para. 48; *A. Menarini Diagnostics S.R.L. v. Italia*, 27 septembrie 2011, para. 59; *Akaki Tchaghiashvili*, ibidem, para. 34).

În sfârșit, în limitele impuse de art. 439 alin. (3) din Codul de procedură civilă, instanța conchide că recursul dedus judecății nu corespunde cerinței de a fi „efectiv”, adică nu s-a bazat exclusiv pe chestiuni de drept, care ar cuprinde încălcări esențiale sau aplicări eronate din partea instanței judecătorești ierarhic inferioară a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural. Din aceste raționamente, completul Colegiului constată existența temeiului prevăzut la art. 433 lit. a) din Codul de procedură civilă, fiind respectat, în viziunea instanței, raportul rezonabil de proporționalitate între mijloacele utilizate și scopul urmărit.

În conformitate cu art. 440 alin.(1) din Codul de procedură civilă, în cazul în care se constată existența unuia din temeiurile prevăzute la art. 433, completul din 3 judecători decide în mod unanim, printr-o încheiere motivată irevocabilă, asupra inadmisibilității recursului. Încheierea se emite conform prevederilor art. 270 și nu conține nici o referire cu privire la fondul recursului.

Astfel, având în vedere circumstanțele stabilite supra, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție decide în mod unanim că recursul declarat de către Serghei Mocanu nu ridică probleme de drept și nu poate fi acceptat spre examinarea în fond, urmând a fi considerat inadmisibil.

În conformitate cu art. 270, art. 433 lit. a) și art. 440 alin. (1) din Codul de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Recursul declarat de către Serghei Mocanu se consideră inadmisibil.
Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului, judecătorul

Tatiana Vieru

Judecătorii

Maria Gervas

Iuliana Oprea